

1663/præsidi

Tekijä:
Puheenjohtajisto

Käsittelijä:
Puheenjohtajisto

Puheenjohtajiston ehdotus uudeksi valiokuntarakenteeksi

Puheenjohtajiston ehdotus

Puheenjohtajisto ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto päättää,

että Pohjoismaiden neuvoston työjärjestyksen 5 § muutetaan seuraavasti:

5 § Valiokunnat

Neuvostolla on **neljä** valiokuntaa: **Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta, Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta, Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta sekä Kestävä Pohjola -valiokunta**. Ne valmistelevat omien alojensa asioita ennen niiden lopullista käsittelyä.

Taustaa

Puheenjohtajiston mielestä Pohjoismaiden neuvoston elimiä on aika uudistaa. Nykyistä rakennetta on arvosteltu toistuvasti, ja vaikka yhden valiokunnan lakkauttamisessa on toki myös huonoja puolia, hyviä puolia on kuitenkin enemmän.

Monet poliitikot ovat kritisoineet Pohjoismaiden neuvoston valiokuntarakennetta. Kritiikkiä on esitetty siitä, että rakenne on liian lukkiutunut ja vanhanaikainen ja että se estää asioiden kokonaisvaltaisen ja monialaisen käsittelyn. Lisäksi valiokunnat ja kokoukset eivät aina ole päätösvaltaisia, sillä jo muutaman jäsenen estyminen voi aiheuttaa tällaisen seurauksen. Yksi ratkaisu voisi olla perustaa suurempia valiokuntia, joiden toimintakenttä olisi laajempi ja jotka kattaisivat laaja-alaisemmin eri politiikan aloja.

Uudistusryhmä on tältä pohjalta keskustellut erilaisista vaihtoehdoista. Puheenjohtajisto esittää seuraavaa mallia:

Puheenjohtajisto ja neljä valiokuntaa

Pohjoismaiden neuvosto

Elin	Vastuu	Jäsentä	Vastaava ministe- rineuvosto ja mi- nisterit
Puheenjohtajisto	Yleiset poliittiset ja hal- linnolliset kysymykset, budjetti, ulko- ja turvalli- suuspoliittiset kysymyk- set (mukaan lukien kansa- salaisten turvallisuus, kehitysapupolitiikka, lä- hialuepolitiikka sekä ark- tisen alueen politiikka). Toimii yleiskokouksena istuntojen välillä. Johtaa neuvoston työtä, vastaa parlamenttien ja kansa- sainvälisten järjestöjen kanssa tehtävän työn koordinoinnista.	15	MR-SAM ulkoministerit, kehi- tysapuministerit, puolustusministerit, Eurooppa-ministerit
Valiokunta Hyvinvointi Pohjo- jolassa (valio- kunta)	Sosiaali- ja terveyspoli- tiikka, tasa-arvo- kysymykset, kansalaisoi- keudet ja demokratia, ihmisoikeudet, rikolli- suus, maahanmuutto ja pakolaiset, perhekysy- mykset, lapset ja nuoret, huumeet, alkoholi ja vää- rinkäyttö, rakennus- ja asuntopolitiikka.	18	MR-S, MR-JÄM, MR- Lag
Osaaminen ja kulttuuri Pohjo- lassa - valiokunta	Tutkimus ja koulutus, pe- ruskoulu ja toinen aste sekä aikuiskoulutus, va- paa sivistystyö ja kansa- laisyhteiskunta, urheilu ja ulkoilutoiminta, kielet, elokuva ja media, yleinen ja monimuotoinen taide ja kulttuuri, lapsi- ja nuo- risokulttuuri.	18	MR-U, MR-K
Kasvu ja kehitys Pohjolassa - valiokunta	Talous- ja rahapolitiikka, elinkeinoelämä, kauppa ja teollisuus, vapaa liik- kuvuus ja rajaesteiden torjunta, liikenne ja lii- kenneturvallisuus, ener- gia, työmarkkinat ja työ- ympäristö, alue- ja ra- kennepolitiikka, viestintä ja tietotekniikka.	18	MR-NER MR-FINANS, MR-A sekä liikenneminis- terit ja ilmastominis- terit

1663/præsidi

Tekijä:
Puheenjohtajisto

Käsittelijä:
Puheenjohtajisto

Kestävä Pohjola -valiokunta	Ympäristön- ja luonnon- suojaus, ilmasto, luon- nonvarat, kuluttajan oi- keudet, kalastushallinto, maatalouspolitiikka, elin- tarvikkeet, ydinturvalli- suus, luonnon monimuo- toisuus ja kestävä kehi- tys.	18	MR-M, MR-FJLS
--------------------------------	--	----	---------------

Pohjoismaiden neuvosto

1663/præsidi

Tekijä:
Puheenjohtajisto

Käsittelijä:
Puheenjohtajisto

Tarkastuskomitean ja vaalikomitean asemaa ei ole kyseenalaistettu ja sen vuoksi uudistukset eivät koske niitä.

Vähemmän valiokuntia – hyvät puolet

Resurssien ja asioiden keskittäminen harvempaan valiokuntaan tuo tiettyjä hyötyjä. Resursseja säästetään muun muassa siten, että kokoustiloja ja tulkkausta tarvitaan määrällisesti vähemmän. Lisäksi asioita voidaan käsitellä laaja-alaisemmin, kun valiokunnissa on enemmän jäseniä, joilla on erilaisia näkökulmia ja erilaista osaamista.

Kokouksia voidaan myös valmistella sihteeristötasolla (neuvoston, valtuuskuntien ja puolueyhmiön sihteeristöt) paremmin, kun kuhunkin valiokuntaan voidaan kohdentaa enemmän resursseja. Näin valiokunnan haavoittuvuus vähenee. Lisäksi pienempi valiokuntamäärä voi vähentää tarvetta järjestää valiokuntien välisiä yhteiskokouksia, mikä on yleinen käytäntö nykyään.

Vähemmän valiokuntia – huonot puolet

Kun valiokunnissa on enemmän jäseniä, tarkoittaa se sitä, että puheaikaa jäsentä kohden on vähemmän tai että kokouksille on varattava enemmän aikaa. Tarvetta saattaa olla myös suuremmille kokoustiloille. Lisäksi puolueyhmiöllä on vähemmän puheenjohtaja- ja varapuheenjohtajatehtäviä jaettavana neuvoston eri elimiin.

Valiokuntarakenteen muutos vaatii Pohjoismaiden neuvoston työjärjestyksen 5 §:n muuttamista. Siinä todetaan, että Pohjoismaiden neuvostossa on viisi valiokuntaa. Tätä pykälää ehdotetaan nyt muutettavaksi:

§ 5 Valiokunnat

*Neuvostolla on viisi valiokuntaa: kulttuuri- ja koulutusvaliokunta, hyvinvointivaliokunta, kansalais- ja kuluttajavalio-
kunta, ympäristö- ja luonnonvaravalio-
kunta sekä elinkeinovaliokunta. Ne valmistele-
vat oman alansa asioita ennen niiden lopullista käsittelyä.*

Lausunnot

Pohjoismaiden neuvoston uudistustyöryhmä on keskustellut valiokuntarakenteesta useita kertoja. Ryhmä ei ole ollut yksimielinen ja se on käsitellyt monia vaihtoehtoisia malleja, mukaan lukien ehdotusta nykyisen valiokuntarakenteen säilyttämisestä.

On ehdotettu myös oman valiokunnan perustamista kansainvälisille ja ulko- ja turvallisuuspoliittisille asioille – mikä tarkoittaisi kysymysten siirtämistä pois puheenjohtajistolta – mutta ehdotus ei ole saanut enemmistön kannatusta. Lisäksi esillä on ollut Pohjoismaiden neuvoston aiempi valiokuntarakenne, johon kuului puheenjohtajisto ja kolme valiokuntaa: pohjoismaisten asioiden valiokunta, Eurooppa-asioiden valiokunta ja kansainvälisten asioiden valiokunta.

Eri ehdotukset on esitelty puheenjohtajistolle, ja eniten kannatusta on saanut aiemmin mainittu ehdotus, jonka mukaan neuvostossa olisi puheenjohtajiston lisäksi neljä valiokuntaa.

Uudistustyöryhmän ja puheenjohtajiston lisäksi ehdotuksista on keskusteltu puolueyhmissä ja eri sihteeristöissä (neuvoston sihteeristö, puolueyhmién sihteeristöt ja valtuuskuntien sihteeristöt). Vaikka yksimielisyyttä ei ole löytynyt, suurimman tuen on saanut ehdotus, johon kuuluu puheenjohtajisto ja neljä valiokuntaa.

Puheenjohtajiston näkemykset

Puheenjohtajiston mielestä Pohjoismaiden neuvoston elimiä on aika uudistaa. Nykyistä rakennetta on arvosteltu toistuvasti, ja vaikka yhden valiokunnan lakkauttamisessa on toki myös huonoja puolia, hyviä puolia on kuitenkin enemmän. Neuvoston eri elinten perusteellisen kuulemisen jälkeen puheenjohtajisto on päättänyt esittämään, että Pohjoismaiden neuvostolla olisi jatkossa puheenjohtajisto ja neljä valiokuntaa.

Reykjavíkissa 27. lokakuuta 2015

Arto Pirttilahti (kesk.)

Carl Haglund (sv)

Hans Wallmark (M)

Henrik Dam Kristensen (S)

Höskuldur Þórhallsson (F)

Juho Eerola (ps.)

Marit Nybakk (A)

Michael Tetzschner (H)

Morten Løkkegaard (V)

Ólína Kjerúlf Þorvarðardóttir (A)

Phia Andersson (S)

Steingrímur J. Sigfússon

Wille Rydman (kok.)

Pohjoismaiden neuvosto

1663/præsidiét

Tekijä:

Puheenjohtajisto

Käsittelijä:

Puheenjohtajisto